

GAZETA TRANSILVANIEI

PROPRIETARĂ: ASOCIAȚIUNEA „ASTRA” BRAȘOV
Apare de două ori pe săptămână prin îngrijirea
unui comitet de redacție.
Atelierele tipografiei „Astra” Tf. 1102.
Pagini 4-6-8 Lei 3.

STEAG RIDICAT LA
1838

GHLBARITIU ȘI SFINȚIT DE LUPTUL PURTATE SUB CUTELE LUI
DE ATĂȚIA URMAȘI, ÎN FRUNTE CU MUREȘENII

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BRAȘOV.

B-dul REGELE FERDINAND Nr. 12 Tf. 1513
Abonamentul anual lei 300 Autorități și Societăți lei 600
Anunțuri și reclame după tarif.

Nr. 65 Inreg. Trib. Brașov S. II No. G. II. 71/942

23 August 1942

Anul 105

Prietene Ilie...

de V. Branisce

Cine ar fi crezut că așa ne va fi dat să ne întâlnim!

Te-am întâlnit întâmplător, cum se mai întâmplase și în trecut. Când ici, când colea, destinul ne încrucișase drumurile. Și mi-am adus aminte de tânărul ostaș, care acum douăzeci și cinci de ani fusese rănit grav, foarte grav, pe câmpurile Galiției, sau mai departe, undeva prin nesfârșita Rusie; de rănitul care, după ce i se scursese aproape tot sângele, a scăpat ca prin minune dela moarte.

Te mai gândești, Ilie, la zilele și serile petrecute în redacție — acolo, în orașelul dela poalele viilor — unde croiam planurile mărețe ale izbăvirii noastre naționale? Veneai și tu, acolo, în cărje și-ți trebuia timp să treci limbul și să ajungi în „ulița Făgetului”.

Apoi, ne-am întâlnit mai rar, la sărbători. Rânile trecutului erau închise.

Astăzi, când te-am revăzut, mi-ai povestit îndurerat cum doi bătrâni tânjesc în casa pustie, de dorul copiilor plecați în chip năpraznic dela vatra părintească.

Un cer mohorât, prevestitor de toamnă, întunecase orașul. Fâșii de ceață se aninau în pomii de pe Tâmpa. Ploaia biciuia fără cruțare. Cu pași grăbiți ne-am îndreptat spre lăcașul „Astrei”, unde, de un an și mai bine, se aud bătăile ritmate ale inimii gazetei noastre.

Ai pătruns cu sfială printre comorile adunate de mâni pioase. Ai privit icoane și slovă din alte vremuri, ai admirat înfăptuirii. Dar un gând te rodea, nu-ți dădea pace. Căutai să dai întru-pare neliniștei tale și vorbele veneau grele, pline de tăceri mistuitoare.

Pe masa din redacție, vrafuri de cărți și albume, scrise într-o limbă semeață,

Am urmărit împreună pozele. În redacție se lăsase tăcerea.

— Uite statula, ... Iată troița dela margine de sat ... Vadul Someșului ... Drumurile noastre de altădată.

Ți-am văzut pumnii strânși, am auzit un scrâșnet mornit. Lacrimi ca bobul de porumb și se prelingeau pe obraz. Am închis cartea. Vorbele erau de prisos. Ne-am despărțit fără cuvinte.

Dar, drumurile noastre nu s'au întâlnit astăzi pentru cea din urmă dată. Prietene Ilie, ne vom mai revedea!

Citiți cel mai vechiu ziar

„Gazeta Transilvaniei”

Oala lui Papin...

de Ion Berciu

A rămas legată de numele unui învățat francez Denis Papin, care a trăit la sfârșitul veacului al XVII-lea și începutul celui al XVIII-lea, o experiență, cunoscută sub numele de „Oala lui Papin”, experiență ce, prin semnificația ei, se poate folosi și cu înțeles mai larg de reacțiune contra unei acțiuni prea mult repetate, cu scop de a împiedeca producerea unui fenomen natural.

Papin a experimentat pentru prima dată forța uriașă a vaporilor de apă, azi cu o atât de întinsă aplicare.

Pentru a ajunge la aceasta i-a trebuit timp și sacrificii.

Așa, se povestește că odată, la Munden, pe când experimenta o corabie cu vaporii, explozia motorului a ucis pe toți marinarii.

Experiența cea mai cunoscută însă este oala sa: un vas cu apă, hermetic închis, cu un capac gros de metal, pus la foc să fiarbă. La un moment dat vaporii înmulțindu-se aruncă în aer capacul: forța dinăuntru sparge cătușele de oțel.

Rezultatul experienței a folosit mult în viața economică, clădind pe acest principiu un șir întreg de minunate înfăptuiri ale geniului uman.

Învățătura morală însă a experienței n'a adus întotdeauna aportul ei binefăcător, acela de a folosi puterile dinăuntru ale omu-

lui și popoarelor în mersul natural și măsurat, nu a le pune sub a-prigă presiune spre a le face să stea închise.

Rezultatul a fost precum se știe, în totdeauna același: la momentul potrivit capacul, câte odată greu ca o piatră de mormânt, a fost aruncat și puterile vii ale spiritului, sentimentului unanim și idealului comun s'au manifestat mai luminos, decât la înmormântarea lor, fiindcă au crescut cu atât mai mult, cu cât au fost ținute sub apăsare.

Dovezile se îmbie singure, iar propria noastră experiență le confirmă și le va confirma mereu, oricând și oricum, căci peste puterile de pitici ale oamenilor doriți de a se bucura de durerea semenilor lor, stă neclintită puterea sufletului omenesc, în stare să învingă și cele mai grozave apăsări ale Iadului.

Ca firul de iarbă, care iese de sub blocul de granit, ca seva care curge năvalnic pentru a vindeca toate rănile copacului ciuntit, așa iese și crește, din sufletul uman și național, lumina, care nu cunoaște, la popoarele creștine și conștiente, decât un singur drum: al omeniei, demnității, mândriei și unității.

„GAZETEI TRANSILVANIEI”

Ardelenii în „Scrisorile de război”

de Al. Lascarov-Moldovanu

Pot vorbi slobod despre „Scrisori de război” fiindcă acest volum aparține cu mult mai mult neamului nostru, decât mie, care n'am fost decât un culegător (firește, cu drag de neamul nostru) și un întocmitor al materialului cules vreme de patru luni de zile la Poșta Centrală București — și anume dela începutul războiului nostru de întregire până după căderea Odesei.

Uimit de frumuseța materialului epistolar ce-mi trecea prin mână, m'am

hotărât să culeg fragmentele care alcătuiau această mare frumusețe — și să le pun apoi în fața nației, într-o arăta propriile ei nestemate sufletești — și, prin aceasta, a-i mări puterea ei de rezistență și de ridicare deasupra încercărilor întru ajungerea la limanul izbănzii. Dumnezeu a voit ca să-mi cadă scrisori de pe întreg cuprinsul țării, așa că această carte alcătuiește un tablou sufletesc al întregului neam.

Sunt în ea, așa dar, și foarte multe

„Om vini și noi”

de I. Bozdog

În scurta călătorie ce-am făcut-o prin Transnistria am avut câteva clipe de înălțare sufletească în Tiraspol. Am avut plăcerea să stau de vorbă cu învățători și profesori moldoveni, născuți și crescuți sub stăpânirea rusească. La Tiraspol se ține a doua serie de cursuri de îndrumare cu corpul didactic transnistrian sub priceputa și părintească îndrumare a d-lui prof. univ. St. Bârsănescu.

În seria I-a au participat 350 de membri ai corpului didactic, timp de 36 zile, 150 femei și 200 bărbați, încheindu-și activitatea cu o frumoasă excursie prin Basarabia până la Iași, iar în a doua serie participă 450 cursiști, bărbați femei. Din totalul de 1500 profesori și învățători transnistrieni, pregătiți în Disetiletele rusești primul lot de 600 a luat un contact mai apropiat cu frații de sânge, cu istoria și așezările noastre naționale.

I-a bucurat și pe ei faptul că pot sta de vorbă cu doi frați din Transilvania, doi gazetari, care îi sorbeam din ochi și am fi dorit să aflăm în câteva clipe și întreg calvarul vieții lor trecute și să desprindem din vorbele lor primii muguri ai conștiinței naționale ce-ar încolții în inimile lor.

Însăși pregătirea lor profesională diferă de a noastră, fiind crescuți sau în Disetiletele și apoi în Institutul Pedagogic sau numai cu 7 clase și Institutul Pedagogic de 3 ani, după cum sunt meniți pentru sate sau orașe.

Educația ce li s'a dat, indiferent de regimul sub care au terminat școala — și vârstele lor deosebite ne-au convins de aceasta, — a fost cât se poate de unilaterală și șovină rusă.

Au fost instruiți în direcție științifică și socială practică, dar nu li s'a dat nimica din cultura umană din cunoștințele de istorie și geografie universală. Pentru ei totul se concentrează

Continuare în pagina 3-a

scrisori ardelenesti, fie că ele poneau dinspre front acasă, fie că plecau de-acasă spre cei dragi de pe front.

Din toate aceste scrisori reiese cu putere — și în plină lumină întreaga caracteristică a sufletului ardelen.

De sigur, nu pot să intru în amănunte spre a dovedi adevărul acestei afirmații, ci numai să dau câteva sublinieri.

Din scrisorile ardelenesti cuprinse în acest volum, se desprinde mai întâi o mare dragoste de sat. În foarte multe scrisori e vorba de sat, și de nespusul dor de-acasă.

Apoi, din multe scrisori, se desface o mare duiosie familiară, dusă până la lacrimi — mai oșebit pentru copii — și nu este aproape nicio scrisoare în care să nu se vorbească și despre „vecini” care trimet sau li se trimet salutări călduroase.

Un admirabil cumpăt în fața greutăților războiului se desface din unele scrisori trimise de pe front — în această privință fiind scrisori care ar putea sta

Gladstone și chestiunea română

de A. A. Mureșanu

Nu se poate spune că ideea libertății popoarelor n'ar fi avut reprezentanți străluciți și în insulele britanice. Care dintre cunoscătorii istoriei politice a veacului trecut n'a auzit de Gladstone, autorul participării Angliei la războiul Crimeei; desrobitorul Irlandezilor și Burilor africani, apărătorul popoarelor asuprite ale Europei, promotorul ideilor generoase de dreptate și moderatorul „apetitelui teritorial” al imperialiștilor puternicului partid „Tory”?

N'a fost el bărbatul de stat al Angliei care a luat cu mai multă energie și stăruință apărarea Românilor asupriți? N'a fost ministrul de externe al cabinetului său, Lordul Fitz Maurice, acela care considera chestiunea Transilvaniei drept „călcăiul lui Achille” al Triplei Alianțe?

Încă cu doi ani înainte de moartea sa, la 1896, el declara, trimisului ziarului budapestan „Alkotmány” (Constituția), că popoarele de altă naționalitate nu li-se poate impune dragostea față de stat prin forță, nici prin legi care sunt în contradicție cu datinele, tradițiunile și sentimentele lor”, criticând cu asprime principiul de dominație: *divide et impera*.

Vorbind despre noile legături ale României cu Tripla Alianță, Gladstone arăta nemulțumirile poporului român și prorocia ieșirea lui din această alianță care nu satisfăcuse aspirațiile sale naționale.

Gladstone a fost unul dintre puținii bărbați de stat ai Apusului care a recunoscut de cu vreme că cea mai mare primejdie pentru popoarele europene, atât pentru cele mai mari și puternice, cât și pentru cele mici și oprimate, o constituie imperiul Moscovei. Cu prilejul anchetei făcute, la 1894 în Transilvania, de trimisul său publicistul Fitz Gerald, el recunoscuse că cea mai mare piedecă pentru rezolvarea chestiunii Românilor din Transilvania, nu o constituie dușmănia aproape ireductibilă dintre Români, Săcui și Maghiari, ci *primejdia rusă*. „Războiul dintre Austro-Ungaria și Rusia — spunea el atunci — este numai o chestiune de timp”. El considera convenția încheiată atunci între aceste două imperii pentru menținerea *status quo* ului în

Balcani drept „o cursă” din partea Rusiei, care nu poate risca încă „un războiu european”, din cauza „neterminării rețelei sale de căi ferate”.

Niciun om de stat n'a regretat mai mult ca Gladstone nimicirea ordinii europene stabilite de pacea de la Paris din 1856 și a efectelor binefăcătoare ale războiului Crimeei. Cine nu se emoționează de caracteristica de „admirabilă barieră împotriva Rusiei” dată de el României, în celebrul său articol în chestia Egiptului?

Cu toată primejdia pe care Rusia o constituia pentru Europa, totuși el nu vedea că ea va putea ajunge vreodată stăpâna Bosforului, critica însă „nebunia de necrezut” pe care Europa o comise prin slăbirea României.

Iată acest pasaj al splendidului său articol, apărut în numărul dela 1 August 1877 al revistei *Nineteenth Century* (veacul al 19-lea).

„Mi se spune deci că este posibil ca Rusia să ajungă stăpână suverană asupra Bosforului și că, în acest caz, noi trebuie să ne asigurăm în mod absolut calea spre India. Pentru ce? Mai întâi de toate este cu puțință ca Rușii să ajungă stăpâni Bosforului? După puterea judecății mele nouăsprezece din douăzeci de părți ale Europei nu cred că aceasta, ar fi cu puțință. Este adevărat că noi am stabilit, printr-o nebunie de necrezut, o stare de lucruri care a slăbit în mod considerabil admirabila barieră ridicată acum câțiva ani în România — prin pacea dela 1856 — (A. A. M.) și că noi am lăsat, prin aceeași orbire, Rusia ca să pună piciorul în Bulgaria, țară pe care am obligat-o să considere pe țară drept liberatorul ei”.

Și acest campion al libertății, care recunoscuse importanța românismului în Orientul Europei, presimțind rolul lui însemnat din viitor, dădea, în același articol, următoarea clasică definiție a „dreptului” de stăpânire al unui popor asupra celuilalt: „Prezența noastră acolo (era vorba de India — A. A. M.) depinde mai presus de toate de o singură condiție: *de utilitatea ei pentru poporul băștinaș*”.

„Om vini și noi”

de I. Bozdog

— Continuare din pag. 1-a —

În puterea miraculoasă a împărăției rusești, iar poporul român, trunchiul de băștină din care s'au desprins le-a fost înfățișat ca un neam de boieri, asupritori și exploatați fără milă a mulțimilor. Nu puteau să precizeze ce popoare se extind la apus de Unguri. Cele câteva săptămâni însă petrecute între frații lor, le sunt suficiente să înlăture negura educației mincinoase și să se aprindă în inimile lor dragostea de frate față de neamul moldovenesc întreg, să-i înțeleagă trecutul mare și sbuciumat și să fie recunoscători pentru ceasul eliberării care le-a sosit.

Se leagă acum pătimași de portul național, pe care-l îmbracă, învață cu mare plăcere doinele și cântecele naționale și s'au informat și de soarta fraților din Transilvania.

Au fost isbiți de asemănarea mijloacelor de desnaționalizare din Tran-

silvania pe care le-au găsit neomenoase și necivilizate față de cele blăjine aplicate lor.

Ei își dau seama acum de enormul sacrificiu făcut de neamul românesc de pretutindeni pentru eliberarea lor și se simt îndatorați să contribuie și ei la reintregirea neamului cu sângele lor.

La despărțire, strângându-ne călduros mâinile, ne-a spus d-l prof. Bărsănescu că această serie de transnistrieni va vizita centrele din Transilvania, iar învățătorii ne-au promis cu drag: „*om vini și noi să vă vedem și să vă dăm mână de ajutor, să vă scoatem și pe voi din jug, ca să fim cu tății o țară mare de moldoveni*”.

Vă așteptăm cu drag, fraților din Transnistria, pe pământul în care mulți din părinții voștri își au leagănul de obârșie.

Timoteiu Cipariu, gazetar

de Șt. Manculea

— Urmare —

Astăzi au serbat greco-orientalii cu paradă mare la biserica lor, numele metropolitului Șaguna. Imi pare tare rău că nu s'au putut delătura piedecile mai sus indicate. De altmintrelea fă ce vei face, și vezi, ca să începi cu 1 Ian. cu edarea foii, la care gratulându-ți înainte și poftindu-ți cel mai bun succes, am onoarea a mă subsemna pe lângă expresiunea stimel mele celei mai profunde.

Al Măriei Tale

prea plecat

Dr. Major

Intârziind aprobarea cerută, T. Cipariu, adresează din nou, o altă petițiune în acest sens — la 10 Decembrie 1866 — Comitetului suprem al județului Alba:

„*Illustissime!*”

Primind prin V. judele D. Herepei Pál, atât suplica mea la Inaltul Presidiu guvernial dto 27 Nov. a. c. împreună cu aculul, cât și copiile după rezoluțiunea aceluiași înalt, și de pe prețioasa scrisoare a Măriei Voastre către acelaș D. vice-jude de dto 3 și 6 Dec. a. c. prin aceasta mă grăbesc a împlini defectele arătate, și a Vă ruga ca să aveți bunătate a le așterne de nou aceluiași înalt, și a-mi exopera cât se poate mai curând o rezoluțiune mai favorabilă.

Și mai întâiu aclud sub ./ o nouă și mai amplă programă despre cuprinsul foaiei literare, ce voi a o eda sub titlu de *Archiv pentru filologie și istorie*.

Precum și o nouă suplică către același înalt, în privința locului de tipărit împreună cu motivele ei.

Rugându-mă totdeodată pentru o opinie binevoitoare și din partea Măriei Voastre și cu distinsă onoare subsemnându-mă”.

Programa Archivului pentru filologie și istorie, redactat de Cipariu era gata:

„Subscrisul căutând la dorința generală a toată românimea, ca după ce s'a delăturat cu totul scrierea cu litere cirile și s'a adoptat alfabetul latin pentru limba românească, să se afle o cheie amăsurată geniului limbei și trebuinței comune spre întrebuițarea acelu alfabet, cât se poate mai regulat și mai ușor de o parte, — de alta căutând și la defectele nenumărate ce se observă atât cu respect la istoria poporului român din părțile Daciei vechi, cât și la multe puncte geografice, — s'a determinat a deschide o foaie curat literară românească, spre cercetări filologice și istorice sub titlu de:

E o lumină

*E o lumină, numai una
În câmp, în grânele prea coapte
Patrula noastră e de noapte
Și tocmai că răsare luna.*

*Până să pregătim, scurt, saltul
Târâș, în marginea de groapă
Un nor ca o enormă pleoapă
Ne-acoperă. La unul și-altul*

*Mă uit. Ce palizi fără veste!
Dar să pornim oricum, acuma.
Parcă sunt morți. Dar lasă gluma
Pândarii se târâsc la creste.*

*Un glonț îmi piue aproape
O pasăre-a țâșnit năucă
Simt-gura cum mi se usucă
Și fruntea toată numai ape.*

*Ne ridicăm și nu știm unde
Și, cum ne fofilăm, ne trece
Pe frunte raza lunii rece
Și norul repede ne-ascunde.*

*Și dintr'odată înainte
Sunt numai limbi de foc subțire
Sub apriga deslănțuire
Stăm țintuiți cu luare aminte*

*Imi cad rănți echipierii
Dușmanul a fugit, ca unul
A rare ori mai bate tunul.
In zori, ne strâng brancardierii.*

Aurel Marin

Sunt...

*Sunt toamna, care-și leagănă visarea
Zădărniciță de dureri, de plâns,
Când fluviul de vremi șarată unda
În goana lui de cântec neînvinș.*

*Sunt ziua, care, fruntea ș'o înclină
Spre asfințitu 'nsângerat din vâi,
Când a trecut furtuna răsvăririi
Și 'nfrântă-și poartă sufletul pe căi.*

*Sunt... Cine ar putea să-mi spună mie,
De sunt, sau nu, dac'am trăit cândva,
Sau dacă nu sunt decât umbra tristă
A unui gând visat de cineva.*

Verona Brateș

Rugă

de Dragomir Nichifor

*Fă-mă, Doamne, un șter de vânt,
Fă-mă fir de iarbă sau pământ
Fă-mă un lac în poienițe
Să soarbă din apa-mi oițe.*

*Fă-mă, Doamne, frunză pe vale,
Să mă duc cu toamna pe-o cale
Când plouă, fă din sufletul meu
Să răsărân zări un curcubeu.*

*Fă, Doamne, din mâinile mele,
Două uscate rămurele
Iar ochii mei cei secați și orbi
Scoate mi-i și aruncă-i la corbi.*

*Din inima mea ce se stinge,
Fă, Doamne, un izvor de sânge.
Fă-mă, Doamne, fă-mă numai scum,
Să mă risipească vântu'n drum.*

Ziua Domnului

Biserica lui Hristos

Nemărginitul număr de făpturi căroră Dumnezeu le-a dat viață, vorbesc de puterea și bunătatea Lui. Mai minunat se arată aceasta prin dragostea fără margini a lui Dumnezeu față de om, când a trimis pe însuși Fiul său, înconjurat de cetele îngerești, ca luând chip de rob să arate omenirii deșertăciunea lucrurilor lumești și dumnezeirea învățării Lui sfinte.

Această zestre morală a lăsat-o Hristos Bisericii Lui, care arată calea vieții adevărate, a vieții religioase și morale.

De acest așezământ sfânt s'au slujit sfinții Apostoli și Părinții de au biruit puterea întunecului, au sdrobit împotrivirea păgânilor, au închis gura ereticilor și au strâns în jurul lor pe credincioși.

Învățătura Mântuitorului a înălțat Biserica întru mărire, căci a adus la piciorul Crucii pe orice potrivnic al Evangheliei și a condus turma cuvântătoare cu pași siguri la limanul mântuirii.

Biserica lui Hristos este puterea pentru cei abătuți și slabi. Este toiagul încoronat pe Cruce și asemenea unei stânci de granit așezată pe Isus Hristos, înălțată, puternică și cuceritoare, între valurile spumegânde ale lumii sbuciumate.

Intocmai ca „via“ din evanghelia de astăzi a așezat Hristos Biserica Sa. A sădit în ea viță și a înconjurat-o cu gard, așa precum Hristos a înzestrat Biserica cu daruri sfinte, pentru ca cei ce vor asculta de poruncile Ziditorului Ei să aștepte mântuire.

Vie cerească a sădit Domnul în casa Sa prin măreția învățării și a poruncilor sale izbăvitoare.

Mireasma tainică a Bisericii te cheamă la gânduri mai înalte. Prezența Mântuitorului în Biserică, prin sfințele taine, te atinge de Cer, a cărui poartă e însuși acest lăcaș sfânt. Ea duce pe om la calea cuvântului: „fiți desăvârșiți, precum și tatăl vostru cel din ceruri desăvârșit este“.

În biserică este Hristos pe altar, înconjurat de sufletele binecuvântate ce-și caută mântuire, precum e Dumnezeu în cer, pe tronul slavei, înălțat de îngeri și puteri cerești, ale căror chipuri ne sunt reamintite prin sfințele icoane. Acolo în cer e nesfârșitul dar al lui Dumnezeu, iar aci minunatele taine ce ni se împărtășesc de Biserică și prin care în chip nevăzut ne îmbrăcăm în darul Sfântului Duh.

Iată calea ființei noastre, calea desăvârșirii morale și spirituale.

Cuvântul evangheliei zilei ne vorbește și despre lucrătorii răi și netrebniți în via Domnului.

Oare acești lucrători nemulțumitori din „via stăpânului“ sunt numai cei din timpul Mântuitorului?

Nu sunt tot atât de răi și cei de azi care răsplătesc îngrijirea iubitoare a Tatălui Ceresc cu purtarea lor vrednică de osândă față de Biserică și învățătura Lui?

Dar lor, care urăsc Biserica lui Hristos și o lovesc cu răutatea faptei lor, li se potrivește cuvântul sfânt auzit azi dela evanghelistul Matei, „pe cei răi cu rău li va pierde“.

Așezământul dumnezeesc al Bisericii cere omului inimă curată și viață neîntinată.

Ea este lumina ce duce la cercetarea sufletului și la cunoașterea Bisericii.

Este locul unde apare căința pentru păcatele trecute și făgăduința făcută Domnului în îndeplinirea legii Lui, cu ajutorul isvoarelor darului dumnezeesc. Ea aduce sfințenie, gânduri cucernice, năzuinți sufleteste înalte și mântuirea sufletească.

Să trăim acest liman de izbăvire prin încredințarea dată de Hristos că, Biserica ne dă singurul mijloc de curățire al sufletelor și este calea ce duce la fericire.

Preot Nic. Bârsan

Medicul NOSTRU

Indigestia (Aplecatele)

de Dr. Valeriu Stînghe

Este o boală, sau mai bine zis o indispoziție, de care fiecare om suferă de mai multe ori în viață. În popor i se zice aplecate. Cel care are această indispoziție zice că i s'a aplecat.

Este o boală banală, care trece repede, ca orice boală însă, e neplăcută și este mai bine dacă o putem evita.

Cauzele indigestiei le cunosc toți aceia care au suferit de ea. Ele sunt: excesul de alimente, când mâncăm prea mult, peste faza de sătul, când mâncările au fost rău preparate, când mâncăm prea multă mănăci (sarmale, vânat, cârnuri grase etc.), când mesele sunt prea apropiate, când mâncăm prea lacomi, prea iute, când nu mestecăm suficient alimentele, în care caz alimentele nemestecate cad în stomac ca un corp străin, ca o piatră.

Sunt apoi unele persoane care nu digeră (mistue) bine castraveții, salatele, pepenii și care ușor fac indigestie. Sunt iarăși persoane care au o repulsie, idiosincrasie, pentru anumite alimente și mai ales pentru alimente grase. Ei bine, dacă aceștia consumă totuși astfel de alimente, fac indigestie.

Bețivii care au de obicei digestie grea, au deseori indigestie.

Sunt unele afecțiuni ale stomacului, gastropatii, cum este cancerul stomacului, dilatația stomacului, apoi alte afecțiuni, cum este apendicita, enteritele cronice, uremia latentă în bolile de rinichi, în ale căror semne figurează și indigestia, pe care însă medicul va ști s'o atribuie bolii respective și nu o va considera ca pe o simplă indigestie.

Semnele indigestiei. La câteva ceasuri după mâncare omul se simte rău, are limba încărcată, o stare generală rea, grețuri, greutate și arsuri la stomac, bolnavul se simte plin, are sughițuri, eructații (răgăeli) acre și rău mirositoare, dureri de cap. În cele din urmă vomitează, dând afară din stomac mân-

cările nedigerate (nemistuite), iar mai târziu are și diaree.

Ceea ce caracterizează această boală este oprirea secreției sucului gastric, dovadă alimentele eliminate nedigerate și crampele pilorului (canalul de trecere din stomac în intestin) care se opune la trecerea alimentelor din stomac în intestin.

Ne vom feri să confundăm indigestia cu intoxicația alimentară, care este mai gravă și care se datorește consumării alimentelor alterate.

Indigestia prin însăși originea cauzelor ei afectează pe oameni de ambele sexe, la orice vârstă și în orice anotimp.

Tratament: De îndatăce omul se simte rău după o masă care nu i-a căzut bine, cel mai bun lucru este să caute să verse, fie luând un pahar de apă caldă, fie gâdilindu-și fundul gurii cu o pană sau cu degetul, fie luând un medicament numit ipeca. După ce a vărsat va lua puțin ceaiu de tei, sau de muștel sau de foi de portocală.

Pentru evacuarea cât mai repede a alimentelor din intestin bolnavul va lua un purgativ.

Când indigestia este însoțită de vărsături care nu mai încetează, bolnavul va lua ape gazoase și cu ghiață cu lingurița la intervale mari, cafea neagră tare și apă cu cloroform. Contra durerilor din regiunea stomacului se vor face la nevoie injecții cu morfină și se vor aplica pe acea regiune comprese cât se poate calde, sau cămămidă caldă sau termoforul.

Timp de 24 ore nu se va alimenta decât cu ceaiu, și cu supă de zarzavat. Dacă după aceea se simte mai bine va lua pe lângă ceaiu și supă și lapte fără smântână, lapte bătut, fructe, câte un ou moale și-apoi dacă totul a intrat în ordine după 3-4 zile va relua regimul normal, căutând să evite în viitor cauzele care i-au provocat indigestia.

AGRICOLE

Asanarea terenurilor mocirloase

Cine cunoaște trecutul regiunii noastre, știe că această frumoasă țară a Bârsei avea acum câteva secole cu totul altă înfățișare.

În locul mănoaselor holde de astăzi se întindeau, chiar la șes, păduri seculare, care au dispărut abia pe la începutul secolului al XIX-lea.

O mare întindere de pământ era acoperită în acel timp de apă, provenită din izvoarele sau râurile care nu-și statorniciseră încă cursurile în înfățișarea lor de astăzi.

Regularea cursurilor râurilor, scurgerea bălților, canalizarea apei de prisos din terenurile mocirloase a dat mult de lucru înaintașilor noștri.

Pentru înfăptuirea acestor lucrări, care au decurs mai multe secole, s'a cheltuit multă trudă și parale.

Munca înaintașilor noștri a fost încununată de succes, deoarece în locul nenumăratelor bălți și terenuri apătoase avem astăzi soluri fertile a căror producție agricolă așază frumoasa Țară a Bârsei printre ținuturile cu cea mai mare producție agricolă la Ha-

Au mai rămas totuși o mulțime de locuri unde, cu toate străduințele înaintașilor, nu s'a putut face îndeajuns scurgerea apei și unde producția agricolă nu ne mai satisface astăzi, când urmărim să scoatem din pământ tot mai multă hrană. Sunt pământurile din Lunca Oltului care din cauza depresiunii în care sunt așezate, suferă din cauza prisosului de apă. Producția acestor soluri este mică și de slabă calitate. În anii ploioși valoarea recoltei nu acoperă cheltuielile de producție.

Pentru îmbunătățirea acestor soluri a funcționat înainte de războiul mondial, un sindicat, care a avut o activitate frumoasă, construind și întreținând o adevărată rețea de canale de scurgere ce se întindea din hotarele comunei Prejmer în stânga Oltului până aproape de comuna Apața.

Cât timp acest Sindicat a funcționat, canalele de scurgere au curățit, îndeplinindu-și rolul lor de scurgere a apei din solurile agricole din această regiune. Din cauza războiului mondial, acest Sindicat și-a întrerupt activitatea

și prin aceasta curățirea canalelor de drenaj nu s'a mai făcut metodic.

Multe din ele s'au infundat, altele s'au curățit numai parțial și cele mai multe, deloc.

Urmarea a fost că pământurile respective s'au înrăutățit, producțiunea lor a scăzut din ce în ce, iar unele nu au mai produs nimic.

În fața acestei situațiuni a trebuit să luăm măsuri fiindcă însemna o crimă ca în mijlocul celei mai înfloritoare agriculturi să lăsăm terenuri degradate din cauza excesului de apă.

Ministerul Agriculturii și Domeniilor după ce a fost sesizat și după ce d-l Ing. I. M. Gheorghiu, Șeful Serviciului de Îmbunătățiri Funciare a făcut primele studii preliminare, a înscris în programul său de activitate executarea studiilor de desecare.

Aceste studii, au început în regiunea comunelor Prejmer, Băcel, Lunca Calnicului, fiind executate de d-nii Ing. Ștefan Mihălcescu, Stroe Mihail, Eugen Popovici și un număr de 18 studenți din anul IV ai Facultății de Agronomie București.

Lucrările au început la 6 Iulie și această campanie va dura până la 1 Septembrie.

În anii viitori se vor lua în studiu solurile din celelalte comune, situa-te în stânga și dreapta Oltului, care au nevoie de asanare.

Construirea canalelor va începe imediat după ce vor fi terminate proiectele și dezele pentru canalele noi, lărgirea și curățirea celor existente.

Prin aceste lucrări, generațiile actuale, adaugă la munca înaintașilor un nou efort pentru ridicarea agriculturii și înobilarea unui colț de țară pentru care poporul român a făcut multe sacrificii.

Ion Hozea
Inginer Agronom

Din lumea largă

Scorțișoară artificială

Un profesor hamburghez a reușit să fabrice scorțișoară pe cale sintetică. Aroma scorțișoarei naturale se bazează pe conținutul de ulei eteric, care formează circa 1%. Scorțișoara constă din 65-76% de aldehidă de scorțișoară, 4-10% eugenol și alte substanțe. Aldehida de scorțișoară se poate obține pe cale sintetică din bezaldehidă și acetaldehidă, iar eugenolul din uleiul de cuișoare sau sintetic din gaiacol. Amestecul de aldehidă de scorțișoară și eugenol se adaugă un praf de coji de alune și migdale, obținându-se astfel scorțișoară artificială. Această scorțișoară sintetică este în privința aromei, gustului, aspectului, la fel cu scorțișoara naturală. În același timp este mai ieftină, mai durabilă și poate fi adaptată mai bine diferitelor gusturi și întrebuințări. În timpul războiului mondial s'a născut într'un mod asemănător vanilia, vanilia artificială, care de mulți ani s'a impus în proporții mai mari în locul vaniliei naturale.

Cel mai mare tablou din lume a fost restaurat

Drept cel mai mare tablou din lume este considerat „Paradisul“, de pictorul venețian Tintoretto. Pictura datează din ultima epocă de creație a artistului și se află la Palatul Dogilor din Veneția. Recent această capodoperă a fost restaurată.

Cel mai mare observator din Europa

Cel mai nou observator a fost de curând pus în funcțiune. Acest observator se află lângă Padua și a fost inaugurat cu ocazia sărbătoririi de trei sute de ani a lui Galilei. Institutul a fost construit în orașul Asiago, situat la o înălțime de 1000 m. Observatorul posedă cel mai mare telescop cu oglinzi din Europa, al cărui diametru de lumină utilizabilă este de 1.200 mm. Institutul dispune de asemenea de instalații pentru tot felul de observațiuni oculare și fotografice.

ALBINA Institut de Credit și de Economii, Sibiu

Prospect de emisiune

In baza autorizării adunării generale extraordinare a acționarilor Institutului de credit și de economii „ALBINA” Sibiu, ținută la 21 Martie a. c. și în conformitate cu art. 6, alin. 2 din noile Statute votate în aceeași adunare generală extraordinară, subsemnatul Consiliu de administrație deschide prin această subscripție pentru o nouă emisiune de acțiuni, în scopul sporirii capitalului social dela: Lei 100.000.000— la Lei 150.000.000—.

Noua emisiune se va face în următoarele condițiuni:

1. Acționarii vechi au dreptul să opteze cel mai târziu până la data de 30 Septembrie 1942 pentru fiecare două acțiuni vechi a 500 Lei, câte una acțiune nouă, cu prețul de Lei 500—.

2. Prețul acțiunilor se va vărsa conform articolului 9 din Statute în rate și anume:

50% = Lei 250— de acțiune la subscriere;

50% = Lei 250— de acțiune până la 30 Noemvrie 1942.

Față de acționarii care nu vor achita vărsămintele la termen, se vor aplica dispozițiunile art. 10 din Statute, de următorul conținut:

„La emisiuni viitoare, pentru acționarii care n’au achitat vreun vărsământ la termenul stabilit de Consiliul de administrație se fixează prin publicare, în conformitate cu art. 4 un nou termen de 45 zile. Dacă nici până la expirarea acestui termen nu se vor face vărsămintele cerute, atunci sumele plătite cad în folosul societății (fondul de rezervă), iar titlurile acțiunilor se anulează și sub același număr se emit alte titluri. Anularea se publică.

Pentru vărsămintele, care nu s’au făcut la termen, se plătesc dobânzi de întârziere, cu etalonul fixat prealabil de Consiliul de administrație”.

3. Pentru anul 1942 acționarii vor beneficia după vărsămintele făcute de dobândă de 5% pro rata temporis, iar cei cu plăți întârziate vor avea să plătească 7% după ratele restante.

4. Acțiunile noi vor beneficia de dividendă începând cu anul de gestiune 1943.

5. Acțiunile neoptate de vechii acționari până la 30 Septembrie 1942, se vor pune la dispoziția vechilor acționari în proporție cu vechile acțiuni ce posedă, iar cele rămase nesemnate, se vor putea distribui și neacționarilor. Rata primă la acțiunile astfel distribuite se va plăti cel mai târziu la 15 zile scotite dela data avizului dat de institut, iar rata a doua până la 30 Noemvrie 1942.

6. Pentru exercitarea dreptului de opțiune, trebuiesc prezentate acțiunile fără coală de cupoane.

7. Ca locuri de subscriere și vărsăminte se designează: sediul central din Sibiu și sucursalele Brașov, București, Lugoj, Mediaș, Târnăveni și Timișoara.

8. Pentru subscriere la noua emisiune se va folosi declarațiunea anexată acestui prospect.

Sibiu, 31 Iulie 1942.

Consiliul de Administrație

Brașoveni! Datoria sfântă a țării este ajutorarea soldaților cu îmbrăcăminte.

Ziua Ostașului, Ziua Națiunii, Donați îmbrăcăminte pentru soldații de pe front.

Mere căzute

și cu vagonul cumpără

„H E S S” S. A. Brașov

Strada Cuza Vodă No. 3.

„INDUMIN” S. A. R. pentru Intreprinderi Industriale B O D-BRAȘOV

ACTIVE

Cont Bilanț încheiat la 28 Februarie 1942

PASIVE

Realități și instalațiuni	319.495.212	Capital social	550.000.000
Cassa	3.911.711	Creditori	239.055.743
Efecte	23.713.247	Rezerve :	
Participări străine	1	Fond de rezervă	186.460.084
Debitori și Consum	106.844.911	" " " extraordinar	32.000.000
Fabrica de Zahăr Tg.-Mureș	369.091.038	" " " pt. creanțe dub.	9.106.967
Ferma agricolă	24.403.053	" " " amortismente	44.828.305
Produse fabricate	183.455.222		272.395.356
Alte mărfuri, materiale și combustibil	39.024.763	Poziții transitorice	13.993.998
Diverse :		Beneficiul reportat	
Sămânța de sfeclă, automobile, locomotive		din 1940,41	7.666.113
de manevră, mobilier, mașini și clădiri		Beneficiul fabricii	
în construcție	8.495.106	Bod pe 1941/42	4.403.887
	1.078.434.264	Beneficiul Fermei	
		Bod pe 1941/42	301.986
		Beneficiul Consumului pe 1941 42	154.635
			4.860.508
			12.526.621
Conturi de ordine :		Scăzând :	
Diversi, depozite și evidențe	117.961.326	Pierdere fab. Tg.-Mureș	
Lei	1.196.395.590	pe 1941/42	9.537.454
			2.989.167
			1.078.434.264
		Conturi de ordine :	
		Diversi, depozite și evidențe	117.961.326
		Lei	1.196.395.590

Verificat și găsit în regulă:

Consiliul de Administrație

AVIZ

Societatea Martirii Neamului din Brașov grupul celor condamnați prin sentința Tribunalului militar din Cluj No. 486/1916 din 5 Martie 1917 anunță pe membri că Duminecă 25 Oct. 1942, când se împlinesc 24 ani dela scăparea lor din temnița în care au fost aruncați la 22 Octomvrie 1915, se va oficia în biserica din Sita Buzăului jud. Brașov un parastas întru veșnica pomenire a iubiților răposai soți de suferință: Ioan Coman preot în Sita Buzăului, Coman Baca, preot în Poplaca (Sibiu), Iosif Popovici, preot în Sf. Gheorghe, George Negoescu, preot în Buzău, Romul Cristolovean, inv. dir. în Râșnov și David Pop, inv. în Hărman (Brașov) și invită pe cunoscuți să ia parte la actul de pioasă cinstire a acestor mucenici ai neamului.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați că prin Decretul Lege Nr. 2233 din 31 Iulie 1942 s’a prelungit până la 15 Septembrie 1942 termenul pentru subscrierea bonurilor de rechiziție la Imprumul Reintegrării din 1941.

Peste această dată nu se va mai primi niciun bon de rechiziție la subscriere și cei care nu vor subscrie până atunci aceste bonuri la Imprumul Reintegrării 1941 nu le vor putea valorifica decât după terminarea războiului.

Administrator Financiar

Comuna Vulcan județul Brașov

No. 2426/1942

Publicațiune de concurs

Primăria comunei Vulcan, județul Brașov, în conformitate cu art. 61 din Codul Funcționarilor publici, publică concurs pentru ocuparea posturilor vacante de:

1. Secretar comunal, echivalent cu impiegat cl. I. cu una gradatie, și
- 2 Impiegat stagiar-dactilograf sau dactilografă.

Salariile pentru aceste posturi sunt cele conform cu Codul Funcționarilor Publici și inscrite în bugetul comunei. Postul de secretar comunal, poate fi ocupat și prin transferare.

Concurenții, trebuie să îndeplinească condițiile cerute de Codul Funcționarilor Publici.

Cererile împreună cu toate actele, se vor înainta Primăriei comunei Vulcan, până la data de 31 August 1942, cele sosite după această dată, nu vor fi luate în considerare.

Vulcan, la 5 August 1942.

Primar, *H. Deptner.* Notar, *T. Petrașcu.*

Primăria comunei Prejmer
Județul Brașov. — Plasa Hărman

No. 2425/1942.

Publicație de licitație

Primăria comunei Prejmer, aduce la cunoștință că, prima licitație ne dând rezultate, va ține a doua licitație în ziua de 22 August 1942 ora 9 dim. în localul primăriei pentru darea în întreprindere a lucrărilor de instalație de apă, scurgere și montarea obiectelor sanitare la baia comunală.

Valoarea lucrării după deviz este de 255.000.

Licitația se face cu oferte închise și sigilate.

Condițiunile de licitație, devizul și caietul de sarcini se pot vedea în fiecare zi în cancelaria notarială.

Condițiunile art. 88—110 din L. C. P. se vor respecta în tocmăi.

Prejmer, la 13 August 1942.

Primar, *Ioan Batschi* Notar, *Aurel Dogariu*

Amendă și cheltuieli de judecată

Următorii locuitori din Brașov și județul Brașov au fost condamnați de Curtea Marțială Brașov, pentru nerespectarea dispozițiilor de camuflare:

1. Anghelache C-tin 500 lei.
2. Zeihz Maria 500 lei.
3. Gheize Aladar 1500 lei.
4. Bleahu David 500 lei.
5. Marin Ioan 700 lei.
6. Stoia Ioan 1500 lei.
7. Csult Wilhelm 1500 lei.
8. Berge Martin 1500 lei.
9. Römer Iohann 1500 lei.
10. Martin Elsen 1500 lei.
11. Balint Gheorghe 1500 lei.
12. Chirălina Ana 1500 lei.
13. Negrea Gheorghe 1500 lei.
14. Kärtes Ștefan 1500 lei.
15. Bruss Ioan 1500 lei.
16. Helbach Iosif 1500 lei.
17. Vancea Bihor 1500 lei.
18. From Kurt 1500 lei.
19. Pek Artur 1500 lei.
20. Rusu Nicolae 1500 lei.
21. Fischer Ludovic 1500 lei.
22. Szabo Iosif 1500 lei.
23. Sasz Samoil 1500 lei.
24. Ampeiac Dumitru 1500 lei.
25. Szabo Iosif 1500 lei.
26. Axente Ioan 1500 lei.
27. Szabo Ioan 1500 lei.

— Va urma —

Cinema „ASRTA”

Prezintă dela 22 August a. c.

Premieră pe țară

Capo d’opera marelui Regizor

WILLI FORST

Sânge Vienez

după renumita operetă a lui JOHAN STRAUSS

cu: **WILLI FRITSCH, MARIA HOLST,**

HANS MOSER, THEO LINGEN

Informațiuni

Abonamente de sprijin

Titu Ionașiu, Timișoara Lei 5000
Grigore Popescu, avocat,
București Lei 500

Remarcăm dragostea deosebită ce ne-o arată cititorii noștri, între care d-l GR. POPESCU ne anunță prin cuvinte adânc simțite că ne va trimite tot mai des micile d-sale ajutoare. Prezenta sumă ne sosește ca a doua în curs de trei luni.

*

E posibil ?

Ne exprimăm nedumerirea — înainte cu câteva săptămâni — înregistrând unele svonuri în legătură cu plasarea Academiei Comerciale. Durere, nedumerirea noastră s'a transformat într'o tristă realitate.

Cea mai veche școală superioară de comerț din țară, liceul comercial „A. Bârseanu” astăzi este pus în stradă, pentru ca să se poată instala în localul ei propriu Academia.

Motivul real al desființării liceului comercial ar fi prestigiul Academiei care, după o pribegie de 2 ani, nu mai poate suporta rușinea de a funcționa în clădire străină.

Camera de Industrie și Comerț și Primăria, care au invitat acum doi ani Academia, nu simt nicio răspundere pentru distrugerea școlii de bază a vieții comerciale din Brașov ?

Liceul „A. Bârseanu” în mansarda unei alte școli ?

Această școală n'are nevoie de prestigiu ?

*

Monumentul desrobirii

Pe dealul dintre comunele Trușeni și Ghidighici s'a așezat piatra de temelie a unui monument, destinat să proslăvească luptele pentru desrobirea pământului basarabean. Turnul va avea o înălțime de 27 metri, o terasă în față, iar din vârful lui se va deschide o perspectivă asupra Chișinăului. El se ridică pe locul de unde Mareșalul Antonescu a condus dela un observator înaintat de artilerie luptele pentru cucirirea Chișinăului.

*

Sesiune extraordinară de examene pentru cursul primar

In Monitorul Oficial Nr. 188 din 14 VIII a apărut următorul decret:

Art. I. Se aprobă ținerea unei sesiuni extraordinare de examene pentru cursul primar între 1—8 Septembrie 1942, în condițiunile prevăzute în instrucțiunile în vigoare.

*

Farmacii de serviciu

Dela 22 până la 29 August a. c. se va ține serviciu de noapte, amiazi și Dumineca la farmaciile „La Ursu” Carol Schmidt, Cetate str. Hirscher 14 și „Aesculap” Iosif Naith, str. General Moșoiu Nr. 53.

*

Armata plugarilor nu irebue să fie mai pre jos decât armata de pe front.

Plugari! voi dați pe ogoare, bătălia producției agricole, așa cum ostașii pe front dau bătălia apărării țării.

*

Porumbul este hrana zilnică a populației nevoiașă. Cine speculează porumbul, comerciant sau producător, speculează nevoile celor mulți și necăjiți.

Cronica Războiului

Voința de a învinge

Spicuirea telegramelor de presă nu este numai o îndeletnicire instructivă, ci este deopotrivă un prilej de înălțare sufletească și de cimentare a credințelor optimiste într'un viitor mai bun. Am reprodus de multe ori, în locul acesta, pasagii din asemenea telegrama, pentru a le scoate în relief însemnătatea și a releva de câtă prețuire ne bucurăm peste hotare. Încrătam astăzi câteva rânduri din elogiul articol apărut în ziarul german „Der Freiheitskampf” și închinat armatei noastre, pentru vibrantele cuvinte cu care este calificat aportul aliatului loial și vrednic, soldatul român.

Articolul începe prin a reproduce un fragment din scrisoarea unui subofițer român, căzut pe câmpul de onoare, care declară: „Vrem să ne întoarcem numai ca învingători în țară”.

Astfel — spune ziarul — scrie un fiu de țaran român, unul dintre mulții simpli soldați români, care de un an luptă cot la cot cu trupele germane în Răsărit. Soldați români care au forțat trecerea Prutului, a Nistrului, a Niprului și a Bugului și care au luptat la Odesa, la Sevastopol, în peninsula Kerci, la Don și acum în Caucazia. Soldatul român este lipsit de orice fel de pretenții. El poate suporta greutatea de nedescris și este pur și simplu neobosit.

Trebue să vezi o unitate românească, odată, în marș, prin întinsurile înnoiroite ale Răsăritului. Dacă noroiul ajunge prea sus, cisma este scoasă și se mărșăluiește mai departe, până când se ajunge la țelul ordonat.

In continuare, „Der Freiheitskampf” relevă că „în desfășurarea de până acum a războiului contra bolșevismului, în sectorul de Sud al frontului, nu a existat nicio luptă decisivă, sau acțiune la care să nu fi participat unități românești”.

Ziarul menționează în încheiere, că mii de soldați români poartă „Crucea de Fier” și dă exemple de dăruirea atacurilor românești, care sunt efectuate de toate armele și unitățile.

Citind rândurile de mai sus, ne dăm seama cât de uriaș este aportul oștirilor noastre, dacă în țara disciplinei militare, devenită proverbială, tenacitatea infanteriștilor și vânătorilor noștri este privită cu atâta admirație, iar faptele lor de arme sunt socotite hotărâtoare în multe momente decisive, ne putem da seamă totodată, câtă încredere se acordă acestei vrednicii românești, socotită de-a dreptul uimitoare.

Elogiile pe care le primește atât de des scumpa noastră oștire, sunt meritate și câștigate pe dreptate, deoarece ostașul nostru s'a hotărât dela început să lupte fără preget și se ține de această hotărâre. El se ține de hotărârea luată, pentru că în izbânda lui el vede siguranța viitoare a pământului românesc și veșnica siguranță a acestui pământ. In izbânda hotărârilor sale, el vede siguranța integrității noastre naționale, în hotarele firești ale neamului și veșnicia a acestor hotare.

Ostașul român, luptă românește, așa cum au luptat alte zeci de generații în urma sa. Nu-l ispitește confortul, nu-i surâde nicio altă ispită întâlnită în cale și nu cunoaște oboseala, căci în fața ochilor săi nu se arată decât un singur țel: izbânda ideii cu care a plecat la luptă. El știe că numai după biruință poate năzui la odihnă și vieță tihnită. La luptă, el a plecat hotărât să indure numai greutatea și numai oboseală, să-și verse sângele și să-și dea chiar viețea, știind că tuturor acestora le va urma judecata istoriei și binele neamului întreg.

Ostașul român nu-și face socoteli egoiste și acest lucru se poate deduce atât din atitudinea lui de fiecare zi, cât și din acele scrisori reproduse adeseori, în care el pune toată căldura și sinceritatea sufletului său simplu. Dacă va cădea el, jertfa lui va folosi altuia, copilului, familiei, unui frate și în sfârșit națiunii. De aceea, curajul ostașului nostru e mai presus de simțămintele pământești, și în simplitatea cu care el apreciază fondul proporțional al lucrurilor se apropie sufletește de dumnezeire. El este luptătorul Crucii care a mântuit neamul în cele mai grele clipe ale istoriei sale și care a făcut dintr'un vis, o realitate trăită.

Mii de soldați poartă pe piepturile lor însemnele de onoare ale „Crucii de Fier”. Fiecare dintre aceste însemne, reprezintă o cărmidă la edificiul acelei Români, care dintr'un vis a devenit realitate. Pentru că, atunci când ostașul nostru spune „vrem să ne întoarcem învingători”, el înțelege victoria deplină, care să refacă temelia dăinuitoare peste veacuri a unității românești.

Miercuri contra coastei franceze a Mănecei, lângă Dieppe, sub protecția unor puternice forțe navale și aeriene și sprijinite de tancuri debarcate, s'a prăbușit cu pierderi sângeroase, pentru inamic, grație acțiunii forțelor germane ce asigură protecția coastei.

In aceeași zi a debarcării, la ora 16, nici măcar un singur inamic înarmat nu se mai afla pe continent.

Acest mare succes a fost obținut fără ca să fi trebuit să se facă nici cel

de **Mardare Mateescu**

mai mic recurs la rezervele însemnate ale comandamentului suprem.

Cum s'a produs debarcarea

După cum reiese din rapoartele comandamentelor de trupă și din depozițiile prizonierilor, operația de debarcare s'a desfășurat în modul următor: Primul val de trupe debarcate a fost transportat de Miercuri dimineața în largul mării și a atins coasta la ora 6,5, protegându-se de 13—15 crucișătoare și distrugătoare și puternice formațiuni de aviație de vânătoare.

In spatele acestui prim val se află o rezervă flotantă de șase vase de transport și trei cargoboturi și mai la Nord un grup de 26 vase de transport servind de rezervă operativă care constituia probabil grosul forțelor de debarcare.

Se prevăzuse ca aceste vase să fie puse în acțiune imediat ce primul val de debarcare ar fi reușit să formeze un cap de pod în jurul portului Dieppe. Acest cap de pod nu a fost format. Inamicul debarcat a fost pretutindeni decimat în lupte date din apropiere și respins pe mare.

Pierderile britanicilor

Dintre tancurile debarcate și distruse apoi, au fost numărate 28.

Toate punctele de sprijin au fost păstrate de către valoroasa garnizoană de coastă. Peste 1500 de prizonieri s'află în mâinile Germanilor, printre care și zeci de ofițeri canadieni.

Pierderile sângeroase ale inamicului sunt foarte ridicate. Au fost scufundate de tirul artileriei 3 distrugătoare, 2 torpiloare și două vase de transport. Aviația a doborât 83 avioane inamice și a scufundat 2 vase de transport speciale și o vedetă rapidă și a avariat serios cu bombe 5 crucișătoare sau mai multe distrugătoare cum și două vase de transport.

Scopul debarcării nu a fost decât de ordin politic, căci nu a servit nicăcea mai palidă rațiune militară. Paza coastei a ripostat așa cum se cuvine acelei acțiuni, de diletanți.

Trebue subliniat că încercarea britanică s'a produs a doua zi după conferința dela Moscova, unde s'a hotărât să se reziste până când trupele americane vor putea interveni printr'un atac zdrobitor. La conferință însă, după cum transmite corespondentul militar al ziarului „New-York Times”, Stalin a informat pe d-nii Churchill și Hariman despre rezervele de oameni și materiale de care dispun acum forțele sovietice, iar Stalin a fost informat asupra întăririlor la care se mai poate aștepta din partea aliaților săi din occident. De altfel deplasarea d-lui Churchill la Moscova este în strânsă legătură cu situația militară a Uniunii Sovietice devenită critică din cauza rapidei înaintări germane în regiunea Caucazului, înaintare care amenință nu numai petrolul ci și pozițiile britanice din Orientul mijlociu.

Au trebuit deci luni de zile de amenințări și de promisiuni deșarte pentru crearea celui de al doilea front, pe care Englezii au încercat să-l deschidă pe coasta franceză, pentru ca totul să se dărâme într'o luptă care a durat 10 ore. Concluzia firească ce se trage din acest fapt este că forța și forța în luptă a apărătorilor. Ce va pune Londra în locul acestei crude desamăgiri care lovește crunt speranțele bolșevice, nu va putea alunga disperarea celor dela Moscova. Și în timp ce cel de al doilea front a încercat să se creeze, trupele noastre despica drum larg și victorios spre ultimile rezistențe ale armatei lui Timoșenco.

Redactor responsabil

ION BOZDOG